

Περίπατοι στα αριστουργήματα του 18ου αιώνα

/ Γενικά

Πηγή: strana.ru

Μια περιήγηση στην παλαιότερη συνοικία της Αγίας Πετρούπολης. Τα εντυπωσιακά αρχοντικά, οι ναοί, οι γέφυρες, οι ιστορίες και οι μύθοι της Κολόμνα. Το προάστιο στο οποίο επέλεξαν να μείνουν κάποιοι από τους σημαντικότερους εκπροσώπους των γραμμάτων και των τεχνών, που έδωσαν τη λάμψη τους στην περιοχή.

Παρά την περιφερειακή της θέση, η Κολόμνα είναι μία από τις παλαιότερες περιοχές της Αγίας Πετρούπολης και είναι πολλοί εκείνοι που πιστεύουν ότι εδώ ακριβώς κατοικεί η ψυχή της πόλης.

Η Κολόμνα είναι το πρώην δυτικό προάστιο της Αγίας Πετρούπολης, που έχει ως όριο υδάτινες αρτηρίες: το κανάλι Κριούκοβ, τα ποτάμια Φοντάνκα και Μπολσάγια Νεβά, το κανάλι Νοβο-Αντιμιραλτέισκι και τον ποταμό Μόικα.

Η ποιητές της Κολόμνα

Έχουν συντηρηθεί στην πόλη δύο κτίσματα της εποχής του Πούσκιν (πρώτο μισό του 19ου αιώνα). Πρόκειται για δύο σχετικά μικρά και σεμνά αρχοντικά, τα οποία ανακαλύπτονται εύκολα στην οδό Πσκοβσκαγια, το κτίριο 14 (οικία Μπράουν) και το 8 (οικία Φομίν). Στην όχθη του καναλιού Γκριμπογέντοφ στο νούμερο 174 βρίσκουμε την οικία Απράσκι, ενώ στη γωνία της λεωφόρου Λέρμοντοφ με την

οδό Σογιούζ Πετσάτνικοφ υπάρχει το αρχοντικό των *Ελμανόβιτς*.

Από τα κτίσματα της εποχής, όμως, ξεχωρίζει το εντυπωσιακό αρχοντικό στην όχθη του ποταμού Πριάζκα στο νούμερο 50. Κοσμείται με δωρικό προστώ, σε τέσσερις κολόνες, ενώ τα υπέρθυρα στέφει μια λεοντοκεφαλή. Το κτίριο άνηκε κάποτε στον γνωστό λιθοξόο *Σαμσόν Σουχάνοφ*, το συνεργείο του οποίου φιλοτέχνησε γλυπτικές συνθέσεις για δεκάδες κτίρια, όπως το Χρηματιστήριο, το Ινστιτούτο Γκόρνι και το Αντιμυραλτείστβο, τις κολόνες του καθεδρικών ναών Ισαάκιεβσκι και Καζάνσκι και την τεράστια «τσαρική μπανιέρα» στο πάρκο Μπαμπόλοβσκι.

Στην όχθη του Φοντάνκα

Πηγή: strana.ru

Ο *Αλεξάντρ Πούσκιν* διέμεινε στην Κολόμνα κατά την περίοδο 1817-1820, μόλις αποφοίτησε από το λύκειο και ως την εξορία του στον Νότο. Η βασική διεύθυνση της Κολόμνας, που συνδέεται με τον Πούσκιν, είναι η όχθη του ποταμού Φοντάνκα 185. Δυστυχώς, αυτό το κτίριο ανακατασκευάστηκε αργότερα και η σημερινή του όψη δεν αντιστοιχεί καθόλου στην εποχή του Πούσκιν. Ωστόσο, η αναμνηστική πλάκα δεν μας αφήνει να ξεχάσουμε αυτό το σημαντικό περιστατικό από τη ζωή του κτιρίου στον Φοντάνκα.

Δυστυχώς, απ' αυτό το κτίριο λείπει άλλη μια αναμνηστική πλάκα και τίποτε δεν

λέει στους περαστικούς ότι κάποτε, εκτός από τον μεγαλύτερο ποιητή της Ρωσίας, ζούσε εδώ και ο μεγαλύτερος αρχιτέκτονας της Αγίας Πετρούπολης *Καρλ Ρόσι*. Ο Ρόσι εγκαταστάθηκε σ' ένα από τα διαμερίσματα αυτού του κτιρίου στις αρχές του 1840, προς το τέλος της ζωής του. Όλα τα μεγάλα έργα έμειναν πια πίσω και ζούσε τέτοια ένδεια, που αναγκαζόταν να βάζει ενέχυρο τα πράγματα της συζύγου του, που είχε πεθάνει και να πουλά εισιτήρια για το προσωπικό του θεωρείο στο θέατρο Αλεξαντρίνσκι. Εδώ, στο ίδιο σπίτι, στον Φοντάνκα, ο Ρόσι πέθανε από χολέρα στις 6 Απριλίου 1849.

Στο κανάλι Κριούκοβ

Στο κτίριο που βρίσκεται στην συμβολή της όχθης του καναλιού Κριούκοβ και της οδού Ρίμσκι-Κόρσακοβ, κατά την περίοδο 1818-1819, νοίκιαζε το διαμέρισμα αρ. 10 ο ποιητής και φίλος του Πούσκιν, *Βασίλι Ζουκόβσκι* και την περίοδο 1865-67, στο ίδιο ακριβώς διαμέρισμα ζούσε ο συνθέτης *Μοντέστ Μούσοργκσκι*. Στο σπίτι του Ζουκόβσκι έλαβε χώρα η πρώτη ανάγνωση του περίφημου ποιήματος του Πούσκιν «*Ρουσλάν και Λιουντμίλα*».

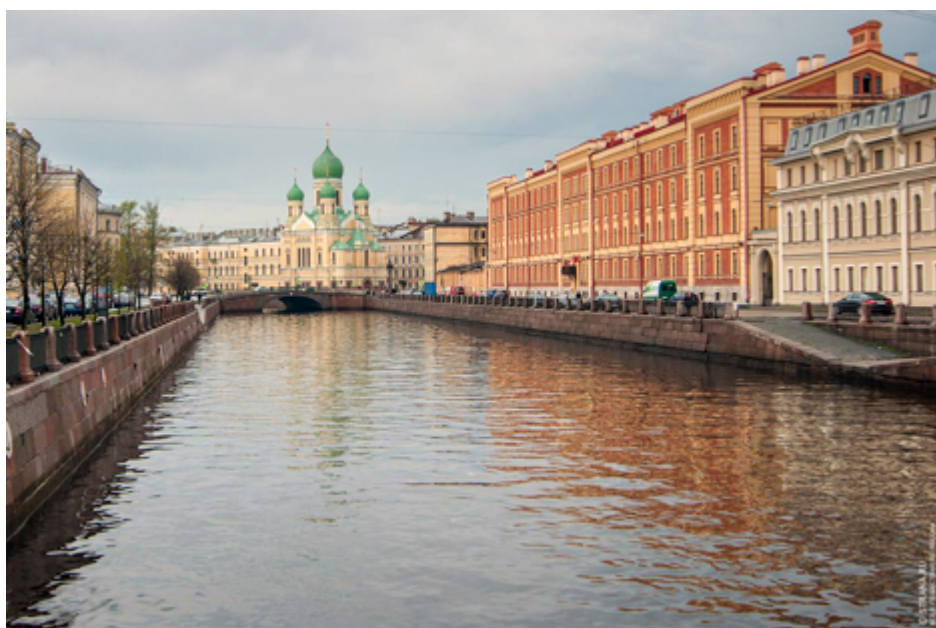
Πηγή: strana.ru

Η πιο περίεργη διεύθυνση της Κολόμνα, που σχετίζεται με την ποίηση, είναι η όχθη του καναλιού Κριούκοβ, 23. Εδώ διέμενε ο πολυγραφότατος Δούκας *Ντμίτρι Ιβάνοβιτς Χβοστόφ*. Ο Εισαγγελέας της Συνόδου (καθώς και σύζυγος της ανιψιάς του αρχιστρατήγου του ρωσικού στρατού Σουβόροφ, που είναι γνωστός για τη διάβαση των Άλπεων), *Δούκας Χβοστόφ*, γραφομανής της ποίησης, τύπωνε τα έργα του με δικά του έξοδα, και ήταν, μάλιστα, αρκετά φορτικός προς τους πάντες για την αποδοχή των έργων του.

Πάνω στο σπίτι του Χβοστόφ υπάρχει επίσης μια μνημονική πλάκα, είναι όμως αφιερωμένη, σε κάποιον άλλον. Στο διαμέρισμα του Χβοστόφ απεβίωσε ο μεγάλος ρώσος στρατηλάτης *Αλεξάντρ Σουβόροφ*. Λένε πως την ώρα της κηδείας, το φέρετρο δεν μπορούσε να περάσει από τις στενές σκάλες: «Προσπαθούσαν να λύσουν αυτό το πρόβλημα, αλλά οι γρεναδιέροι σήκωσαν το φέρετρο στα κεφάλια τους και, αναφωνώντας: *Ο Σουβόροφ θα περάσει από παντού*, το οδήγησαν στον τελικό του προορισμό».

Μια άλλη ποιητική διεύθυνση της Κολόμνα είναι οδός *Ντεκαμπρίστοβ*, 57. Εδώ, από το 1912 και ως το θάνατό του έζησε ο *Αλεξάντρ Μπλοκ*. Πρώτα στο διαμέρισμα αρ. 21, ενώ αργότερα, το 1920, ο ποιητής μετακόμισε στο διαμέρισμα της μητέρας του, στον αρ. 23. Σήμερα και τα δύο αυτά διαμερίσματα στεγάζουν το *μουσείο του Μπλοκ*, που ιδρύθηκε το 1980.

Οι ναοί

Η εκκλησία του Αγίου Ισιδώρου Γιούριεβσκι. Πηγή: strana.ru

Ο μοναδικός ορθόδοξος ναός που διατηρήθηκε στην περιοχή, είναι η εκκλησία του Αγίου Ισιδώρου Γιούριεβσκι, στη γωνία της λεωφόρου Λέρμοντοβσκι και της οδού Ρίμσκι-Κόρσακοβ.

Αυτή η εκκλησία κτίστηκε από την Εσθονική ορθόδοξη αδελφότητα και η λειτουργίες τελούνταν αρχικά στα εσθονικά. Επίσης, λειτουργίες στην εσθονική γλώσσα τελούνταν και στην λουθηρανική εκκλησία του Αγίου Ιωάννη (Ντεκαμπρίστοβ 54). Κατά τη σοβιετική περίοδο ο ναός ανακατασκευάστηκε σε βάθος, ενώ σήμερα αποκατέστησαν την αρχική του όψη. Η παρουσία δύο εσθονικών εκκλησιών στην Κολόμνα, εξηγείται από το γεγονός ότι οι περισσότεροι εσθονοί της Αγίας Πετρούπολης (στην αρχή του περασμένου αιώνα αριθμούσαν περίπου είκοσι χιλιάδες) ζούσαν κυρίως στην Κολόμνα.

Υπάρχει στην Κολόμνα και μια μικρή καθολική εκκλησία, του Αγίου Στανισλάβ, που χρονολογείται από το 1825 (γωνία των οδών Μάστερσκαγια και Σογιούζ Πετσάτνικοφ), καθώς και η συναγωγή Χοράλναγια (λεωφόρος Λέρμοντοβσκι), η οικοδόμηση της οποίας ολοκληρώθηκε με τις δωρεές της εβραϊκής κοινότητας της Αγίας Πετρούπολης και διήρκεσε 10 ολόκληρα χρόνια.

Συναγωγή Χοράλναγια. Πηγή: strana.ru

Η μεγάλη συναγωγή Χοράλναγια κτίστηκε σύμφωνα με το «ανατολικό», μαυριτανικό στυλ και θεωρείται ένα από τα πιο περίεργα κτίρια της Κολόμνα. Ο

καθένας μπορεί το διαπιστώσει και από την εξωτερική του όψη, αλλά και όταν μπει μέσα. Δίνουν κιτά σε όλους τους επισκέπτες κατά την είσοδό τους, χωρίς εξαιρέσεις κι επιδεικνύουν πρόθυμα την καταπληκτική ακουστική του κτιρίου. Ο ψίθυρος στον ένα τοίχο, γίνεται αισθητός στον απέναντι.

Η αρχιτεκτονική της Κολόμνα

Το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα στην Κολόμνα, ήταν αφιερωμένο στην αρχιτεκτονική. Εκείνη την εποχή εργάστηκε εδώ ένας από τους πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες της Ρωσίας, ο δημιουργός του «πλίνθινου στυλ» Βίκτορ Σριότερ.

Η πολυκατοικία του Σρέντερ. Πηγή: strana.ru

Από το 1872 ως το 1900 ο Σριότερ έκτισε στην Κολόμνα έξι διαφορετικά κτίρια. Ένα μεταξουργείο, αρχοντικά, πολυκατοικίες και μια αποθήκη σκηνικών των αυτοκρατορικών θεάτρων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το συγκρότημα από τα τρία κτίρια που άνηκαν στον ίδιο τον Σριότερ και εκεί διέμενε, στην όχθη του Μόικα 112 και οδός Πίσαρεβα 2. Αυτά τα κτίσματα άσκησαν μεγάλη επιρροή στην αρχιτεκτονική της Αγίας Πετρούπολης και χρησιμοποιήθηκαν μέχρι και για άμεσες απομιμήσεις.

Ανάμεσα στα κτίρια της εποχής της αρ-νουβό, ξεχωρίζει η πολυκατοικία του Καπούστιν (όχθη του Φοντάνκα 159). Ένα άλλο παράδειγμα του αρ-νουβό βρίσκεται στην όχθη του ποταμού Πριάζκα, 34β. Είναι η πρώην πολυκατοικία του Σρέντερ. Οι τοίχοι αυτής της πολυκατοικίας κοσμούνται από περίεργα σχέδια και φέρνουν στον νου του θεατή τα καυστικά σχόλια των αντιπάλων της αρ-νουβό, που την αποκαλούσαν «στυλ των κεστοειδών σκωλήκων» και «μακαρόνια σε ντελίριο».

Οι γέφυρες

Μια βόλτα στην Κολόμνα συνδέεται έτσι ή αλλιώς με τις γέφυρές της, και η πιο ενδιαφέρουσες απ' αυτές θεωρούνται οι γέφυρες Στάρο-Καλίνκιν και Γεγκίπετσκι.

Η γέφυρα Στάρο-Καλίνκιν κτίστηκε τον 18ο αιώνα βάσει πρωτοποριακού σχεδιασμού (μ' αυτό το σχέδιο οικοδομήθηκαν επτά γέφυρες, από τις οποίες σώθηκαν μόνο η Στάρο-Καλίνκιν και η γέφυρα Λομονόσοβ). Σήμερα αυτή η γέφυρα θεωρείται μία από της ομορφότερες γέφυρες της Αγίας Πετρούπολης. Κάποτε η γέφυρα διέθετε μηχανισμούς ανάκλισης, εγκατεστημένους σε πυργίσκους εκατέρωθεν. Σήμερα η γέφυρα είναι πάντα κατεβασμένη, όμως στο ναυτιλιακό τεχνολογικό πανεπιστήμιο, που βρίσκεται πλησίον, ακόμα κυκλοφορεί το αστείο για τους αργοπορημένους στο μάθημα φοιτητές : «Τι έγινε, σηκώθηκε η γέφυρα Στάρο-Καλίνκιν;».

Η γέφυρα Γεγκίπετσκι κτίστηκε την περίοδο 1825-26 και κάποτε ήταν κρεμαστή. Τα βάθρα της κοσμούνται από τέσσερις σφίγγες. Δυστυχώς, τον χειμώνα του 1905, η γέφυρα κατέπεσε καθώς πάνω της κάλπαζε μια μοίρα ιππικού. Μ' αυτό το περιστατικό συνδέεται ένας από τους πιο γνωστούς αστικούς μύθους: λένε πως ένας αξιωματικός εγκατέλειψε μια γυναίκα που έμενε κοντά στη γέφυρα κι όταν εκείνη διέκρινε ανάμεσα στους φρουρούς που διέσχιζαν τη γέφυρα τον άπιστο εραστή της, φώναξε με οργή την κατάρρα: «Χαθείτε όλοι!», κι αυτό συνέβη.

Η αλήθεια είναι ότι τα πραγματικά αίτια της κατάρρευσης της γέφυρας Γεγκίπετσκι είναι άγνωστα. Η δημοφιλής εξήγηση για την επίδραση του ιδιοσυντονισμού, δεν ταιριάζει εδώ, γιατί τα άλογα, σε αντίθεση με τους στρατιώτες που βαδίζουν, δεν προχωρούν συντονισμένα. Η πιο πιθανή εξήγηση είναι η επίδραση των χαμηλών θερμοκρασιών στις μεταλλικές κατασκευές, που τις καθιστά εύθραυστες. Ωστόσο αυτή η υπόθεση δεν μπορεί να πιστοποιηθεί στις μέρες μας. Η νέα γέφυρα Γεγκίπετσκι κτίστηκε κατά τη δεκαετία του '50, όμως οι ευγενείς σφίγγες της παλιάς γέφυρας παραμένουν στις θέσεις τους και

προστατεύουν τα μυστικά της Κολόμνα.

Σεργκέι Μπάμπουσιν, *strana.ru*

Πηγή: rbth.gr